

РОЗДІЛ 4

ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ І

ЗАХИСТ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Після того як дипломна робота надрукована, вона представляється на кафедрі. Подані роботи реєструються у спеціальному журналі. Протягом одного тижня науковий керівник складає відзив на дипломну роботу, який обов'язково містить загальну оцінку роботи та висновки про можливість її допуску до захисту. У відзиві визначаються: актуальність теми, ступінь наукового і практичного значення праці, рівень підготовки дипломника до виконання професійних обов'язків, ступінь самостійності у виконанні дипломної роботи, новизну поставлених завдань та оригінальність їх вирішення, вміння використовувати літературу, ступінь оволодіння методами дослідження, повноту та якість розробки теми, логічність, послідовність, аргументованість, літературну грамотність викладення матеріалу, можливість практичного застосування дипломної роботи або окремих її частин, висновок про те, якою мірою вона відповідає вимогам, що ставляться перед дипломними роботами у вузі. Зразок оформлення відзиву міститься у додатку ....

Дипломна робота обов'язково подається на зовнішнє рецензування. Рецензія пишеться у довільній формі. Особлива увага звертається на актуальність проблеми, що досліджується, вміння застосовувати теоретичні знання для вирішення конкретних практичних завдань, наявність у роботі власних пропозицій і рекомендацій автора, їх новизна, перспективність, практична цінність, достовірність результатів і обґрунтованість висновків, стиль викладу та оформлення роботи, недоліки роботи. Зразок оформлення рецензії міститься у додатку П.

Дипломна робота разом з відзивом наукового керівника та рецензією подається у Державну екзаменаційну комісію (ДЕК) не пізніше ніж за тиждень до її першого засідання. Протягом цього часу члени ДЕК мають можливість ознайомитися з роботою до початку офіційного захисту.

Захист дипломної роботи відбувається на відкритому засіданні ДЕК та регламентується "Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах.

До захисту дипломних робіт допускаються студенти, які виконали всі вимоги навчального плану. До державної комісії подаються списки студентів, допущених до захисту дипломних робіт.

Державній комісії можуть бути подані також інші матеріали, що характеризують наукову і практичну цінність виконаної роботи: друковані статті, документи, що підтверджують практичне застосування результатів роботи, макети, таблиці, схеми тощо.

На захист можуть бути запрошені керівники підприємств, установ, організацій соціальної сфери, на замовлення яких було здійснено дослідження, рецензенти дипломних робіт.

Процедура захисту є відкритою, публічною. Вона включає:

- доповідь студента про зміст роботи;
- запитання до автора як з боку членів ДЕК, так і осіб, присутніх на захисті;
- оголошення відзиву наукового керівника або його виступ;
- оголошення рецензії або виступ рецензента
- відповіді автора дипломної роботи на запитання, що надійшли;
- заключне слово студента (в разі необхідності);
- оголошення рішення комісії про оцінку роботи.

Такий порядок публічного захисту передбачає попередню підготовку до нього студента. Насамперед, дослідник готує заздалегідь вступне слово (невелику доповідь). За часом вона не повинна перевищувати 10-15 хвилин. Може мати довільну форму, але має містити обов'язкові елементи: обґрунтування актуальності теми дослідження, мета, завдання, об'єкт, предмет дослідження, практична значущість проведеного дослідження, методи, які використовувались для досягнення результатів роботи, отримані результати, висновки, те, що вдалося встановити, довести, якщо є підстава – говорити про елементи наукової новизни у теоретичних положеннях та практичних рекомендаціях. Слід також відмітити, з якими труднощами довелося зіткнутися в процесі розв'язання завдань та досягнення мети дипломної роботи.

За умови необхідності, наприклад, кращого сприймання присутніми змісту доповіді, можна використовувати заздалегідь підготовлені наочні засоби – плакати з таблицями, графіками, алгоритмами і т.ін.

Під час захисту студент зобов'язаний дати відповіді на всі запитання членів комісії та присутніх. Процедура захисту, зокрема запитання студенту та відповіді на них, фіксуються в протоколі засідання ДЕК.

Після відповідей студента на запитання, слово надається науковому керівникові чи оприлюднюється його відзив на дипломну роботу. У відзиві має зазначатися рівень самостійності студента під час виконання курсової роботи, ступінь розкриття теми роботи, логічність побудови її структури, відповідність вимогам, що ставляться до дипломної роботи у вищій школі.

В разі присутності на захисті рецензента дипломної роботи, слово надається йому, чи оголошується зміст рецензії.

Студент зобов'язаний дати вичерпні відповіді на всі зауваження, що мають місце у відзиві та рецензії, а також у виступах на захисті.

За умови необхідності автору роботи надається заключне слово.

Рішення про оцінку дипломної роботи приймається на закритому засіданні ДЕК, яке проводиться одразу після виступу останнього студента і оголошується у той же день у присутності членів комісії.

Студент, який не захистив дипломну роботу, допускається до захисту протягом трьох років після закінчення вищого навчального закладу.

Якщо дипломна робота не була вчасно захищена з поважної причини, що документально підтверджено, студенту може бути продовжений строк навчання у ВНЗ до наступного терміну дії ДЕК, але не більше одного року.

Студенти, що виявили особливі здібності до наукової роботи, захистили дипломну роботу на “відмінно”, мають публікації можуть бути рекомендовані до вступу в аспірантуру.